

RT-002-001509

Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

March - 2019

Accounting & Finance - 5 : Elective - 3
(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001509

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુએ દર્શાવેલ છે.
(૨) જરૂરી ગણતરીઓ દર્શાવો.

1 ધી ઉજાલા વીજળી કંપની લિ.ની ખાતાવહી પરથી તા. 31-3-2018ના રોજ 20
નીચેની બાકીઓ ખેંચવામાં આવેલી છે :

વિગત	રૂ.	વિગત	રૂ.
જમીન અને મકાન	13,50,000	પરચૂરણ દેવાદારો	79,029
મશીનરી	6,75,000	પરચૂરણ લેણદારો	1,23,039
મીટર્સ	1,35,000	ફર્નિચર	36,180
મેઈન્સ	5,70,240	પરચૂરણ ખર્ચા	1,33,110
શેરમૂડી (દરેક રૂ. 10નો તેવા 1,62,000 ઈક્વિટી શેર)	16,20,000	ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	64,800
8% ના ડિબેન્ચર્સ	5,40,000	ચોખ્ખા મહેસૂલી ખાતાની જમા બાકી (તા. 1-4-2017)	85,266

ટ્રાન્સફોર્મર્સ	56,700	બેંક સિલક	53,109
પગાર અને મજૂરી	1,12,212	ડિબેન્ચર વ્યાજ	21,600
વપરાયેલ સ્ટોર્સ કોલસો વિ.	79,326	છપામણી અને સ્ટેશનરી	22,950
કરવેરા	47,061	વીજળીનું વેચાણ	6,90,120
સ્ટોર્સ, કોલસા વિ.નો સ્ટોક	66,636	ઘસારા ભંડોળ	2,79,720
જાહેર વીજળી બત્તીના મળ્યા	57,240	સમારકામ નવીનીકરણ અનામત	84,780
મીટરભાડું	22,788		

નીચેની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને દ્વિલેખા પદ્ધતિથી વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

- (1) કાયમી મિલકતોની શરૂઆતની બાકી પર 7.5% ઘસારો ગણો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ નીચે મુજબના વધારાના ખર્ચ કર્યા હતા :

(1) મકાન	રૂ. 1,32,300
(2) મશીનરી	રૂ. 84,240
(3) મેઈન્સ	રૂ. 1,93,860
(4) મીટર્સ	રૂ. 32,400

- (3) દર વર્ષે સમારકામ અને નવીનીકરણ અનામત ખાતે રૂ. 54,000 ની નિશ્ચિત રકમ લઈ જવામાં આવે છે. પરચૂરણ ખર્ચમાં સમારકામ અને નવીનીકરણના વર્ષ દરમિયાન ખર્ચેલા રૂ. 27,675 નો સમાવેશ થાય છે.

અથવા

1 ધી રોશની વીજળી કંપની લિ.નું તા. 31-3-2018 ના રોજનું કાચું સરવૈયું તથા 20 વધારાની માહિતી ધ્યાનમાં લઈને દ્વિલેખા પદ્ધતિ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

ઉધાર બાકી	રૂ.	જમા બાકી	રૂ.
ફ્યુઅલ ઓઈલ	18,75,000	શેરમૂડી	60,00,000
મજૂરી	24,00,000	10% ના ડિબેન્ચર્સ	45,00,000
ઉત્પાદન વિભાગનો પગાર	8,25,000	લેણદારો	5,25,000
ઓફિસ સ્ટાફનો પગાર	3,00,000	અનામત ભંડોળ	15,00,000
ભાડું અને વેરા	1,50,000	પરચૂરણ આવક	90,000
મકાન	60,00,000	મીટર ભાડું	4,50,000
પ્લાન્ટ	67,50,000	ચોખ્ખું મહેસૂલી ખાતું	
થાંભલા	30,00,000	(તા. 1.4.2017)	6,00,000
સાધનો - ઓજારો	5,25,000	શેર ટ્રાન્સફર ફી	15,000
ટ્રાન્સફોર્મર્સ	15,00,000	ઘસારા ભંડોળ	39,75,000
મીટર્સ	11,25,000	સમારકામ નવીનીકરણ	
ફર્નિચર	9,00,000	અનામત	7,95,000
અનામત ભંડોળના રોકાણો		વીજળી વેચાણ :	
(10% વ્યાજ વાળા)	15,00,000	દીવાબત્તી માટે	63,75,000
કાનૂની ખર્ચ	75,000	ચાલકબળ માટે	46,50,000

હાથ પર રોકડ	1,50,000	ખાસ કરાર હેઠળ	22,50,000
બેંક સિલક	22,50,000		
દેવાદારો	4,05,000		
વહીવટી ખર્ચ	3,60,000		
ડિરેક્ટર મહેનતાણું	90,000		
ઓડિટ ફી	30,000		
હાથ પર સ્ટોર્સ	3,75,000		
પ્લાન્ટ રીપેરિંગ ખર્ચ	60,000		
ટ્રાન્સફોર્મર્સ રીપેરિંગ ખર્ચ	30,000		
અગાઉથી ચૂકવેલ ખર્ચ	75,000		
જાહેર દીવાબત્તી ખર્ચ	9,00,000		
સમારકામ નવીનીકરણ ખર્ચ	75,000		
	3,17,25,000		3,17,25,000

વધારાની માહિતી :

- (1) આવકવેરાની જોગવાઈ રૂ. 4,50,000 રાખો.
- (2) કાયમી મિલકતની શરૂની બાકી પર 10% ઘસારો ગણો.
- (3) સમારકામ નવીનીકરણ અનામત ખાતે રૂ. 30,000 લઈ જાઓ.
- (4) અનામત ભંડોળ ખાતે રૂ. 2,25,000 લઈ જવાના છે.
- (5) વર્ષ દરમિયાન શેરમૂડી અને મિલકતોમાં વધારો :
 - (i) શેરમૂડી રૂ. 15,00,000
 - (ii) મકાન રૂ. 7,50,000
 - (iii) પ્લાન્ટ રૂ. 18,00,000
 - (iv) થાંભલા રૂ. 3,75,000
 - (v) સાધનો - ઓજારો રૂ. 75,000

2 શ્રી લાભ કોર્પોરેશન પાસે તા. 1-4-2017 ના રોજ રૂ. 4,00,000ના 9%ના 20

ગુજરાત સરકારના બોન્ડ હતા, જેની પડતર રૂ. 3,80,000 હતી. વ્યાજ

તા. 30મી જૂન અને તા. 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવવામાં આવે છે.

તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ દરમિયાન 9% ના ગુજરાત સરકારના

બોન્ડના નીચે દર્શાવ્યા મુજબના વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત	ભાવ	નોંધ
	રૂ.	રૂ.	
1-8-2017	4,00,000	96	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-9-2017	2,40,000	95	વ્યાજ બાદ વેચાણ
1-12-2017	3,20,000	97	વ્યાજ બાદ ખરીદી
1-3-2018	2,00,000	101	વ્યાજ સહિત વેચાણ

ખરીદ વેચાણના વ્યવહારમાં બજાર કિંમત પર 1% લેખે દલાલી ગણો. સ્ટોકનું

મૂલ્યાંકન FIFO પદ્ધતિ મુજબ કરવામાં આવે છે.

શ્રી લાભ કોર્પોરેશનના ચોપડામાં તા. 31-3-2018ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 9%ના

ગુજરાત સરકારના બોન્ડનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

2 શ્રી શુભ કોર્પોરેશન તા. 1-4-2017 ના રોજ 7% ની ગુજરાત સરકારની 20

જામીનગીરી ધરાવે છે. જેની ચોપડે કિંમત તેની મૂળ કિંમત કરતાં 20% વધુ હતી.

દર 6 મહિને તા. 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ વ્યાજ ચૂકવાય છે. દરેક

વ્યવહાર પર દલાલી 0.5% લેખે ગણવામાં આવે છે. દલાલી બજાર કિંમત પર

ગણવાની છે.

તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન નીચેના વ્યવહારો થયા હતા :

તારીખ	દાર્શનિક ભાવ રૂ.	ભાવ રૂ.	નોંધ
1-4-2017	44,000	105	વ્યાજ સહિત ખરીદી
31-8-2017	30,000	102	વ્યાજ બાદ ખરીદી
30-11-2017	60,000	110	વ્યાજ બાદ વેચાણ
31-3-2018	80,000	111	વ્યાજ સહિત વેચાણ

છેવટનો સ્ટોક LIFO પદ્ધતિ મુજબ ગણવામાં આવે છે. તા. 31-3-2018 ના રોજ ગુજરાત સરકારની જામીનગીરીની બજાર કિંમત રૂ. 111 છે.

તા. 31-3-2017 ના રોજ ચઢેલ વ્યાજ રૂ. 4,200 જમા કરવામાં આવ્યું હતું.

તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટેનું 7% ની ગુજરાત સરકારની જામીનગીરીનું ખાતું તૈયાર કરો.

- 3 સૂરજ ટ્રેડર્સના ગોડાઉનમાં તા. 30-11-2017 ના રોજ આગ લાગી, બધો જ માલ બળી ગયો. તેણે રૂ. 1,00,000 ની વીમા પોલિસી લીધી હતી. નીચેની માહિતીના આધારે વીમાના દાવાની રકમ નક્કી કરો : 15

વિગત	વર્ષ			
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
શરૂનો સ્ટોક	1,05,600	88,000	70,400	52,800
વેચાણ	4,80,000	5,20,000	5,60,000	—
ખરીદી	3,20,000	2,96,000	4,32,000	—

વધારાની માહિતી :

- (1) સ્ટોકની ગણતરી હંમેશા મૂળ કિંમત કરતાં 10% વધુ કિંમતે કરવામાં આવે છે.
- (2) વર્ષ 2017-18 ના વેચાણમાં વર્ષ 2016-17 ના વેચાણ કરતાં 11% નો વધારો થયો છે.
- (3) વર્ષ 2017-18 ની ખરીદીમાં વર્ષ 2016-17 ની ખરીદી કરતાં 8% નો વધારો થયો છે.
- (4) વર્ષ 2017-18 માટે કાચા નફાનો દર અગાઉના ત્રણ વર્ષના કાચા નફાની સરેરાશ મુજબ ગણવામાં આવે છે.

અથવા

3 મોહિત લિ. નીચેની વિગતો પૂરી પાડે છે : **15**

ઈક્વિટી શેરમૂડી (રૂ. 100 નો એક તેવા શેર).....રૂ. 5,00,000

8% ના ડિબેન્ચર્સરૂ. 1,50,000

એકમદીઠ વેચાણ કિંમતરૂ. 12

એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. 8

સ્થિર ખર્ચરૂ. 25,000

આવકવેરાનો દર 50%

કંપનીનું વર્તમાન વેચાણ 15,000 એકમોનું છે અને વેચાણ વધીને 25,000 એકમો

સુધીનું થશે.

બંને સંજોગોમાં ગણતરી કરો :

- (1) કામગીરી લિવરેજ
- (2) નાણાકીય લિવરેજ
- (3) સંયુક્ત લિવરેજ
- (4) શેરદીઠ કમાણી

4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ ત્રણ)

15

- (1) અસ્થિર ડિવિડન્ડ નીતિ
- (2) લિવરેજનું મહત્ત્વ
- (3) ડિવિડન્ડ નીતિને અસર કરતાં પરિબલો
- (4) ગોર્ડનનું ડિવિડન્ડ મોડેલ
- (5) શેરદીઠ કમાણી
- (6) ડિવિડન્ડ ચૂકવણી પરના બંધનો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Marks of each question are shown at the right side.
- (2) Show necessary calculations.

1 From the ledger of The Ujala Electricity Company Ltd. **20**
following balances were drawn on 31st March, 2018.

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Land and Building	13,50,000	Sundry Debtors	79,029
Machinery	6,75,000	Sundry Creditors	1,23,039
Meters	1,35,000	Furniture	36,180
Mains	5,70,240	Sundry Expenses	1,33,110
Share Capital		Dividend Paid	64,800
(1,62,000 equity		Credit Balance of	
shares, each of Rs. 10)	16,20,000	Net Revenue A/c.	
8% Debentures	5,40,000	(Dt. 1.4.2017)	85,266
Transformers	56,700	Bank Balance	53,109
Salary and Wages	1,12,212	Debenture's Interest	21,600
Stores and Coal		Postage and	
Consumed	79,326	Stationery	22,950

Taxation	47,061	Selling of Electricity	6,90,120
Stock of Stores and Coal	66,636	Depreciation Fund	2,79,720
Receipts of Public Lighting	57,240	Reserve for Repairs and renewal	84,780
Meter Rent	22,788		

From the following information, prepare Final Accounts according to Double Account system :

- (1) Calculate depreciation on opening balance of fixed assets at the rate of 7.5%.
- (2) Company has incurred following additional expenditures during the year :

(1) Building	Rs. 1,32,300
(2) Machinery	Rs. 84,240
(3) Mains	Rs. 1,93,860
(4) Meters	Rs. 32,400

- (3) Every year a fixed amount of Rs. 54,000 is transferred to Repairs and Renewals Reserve Account. Sundry expenses includes Rs. 27,675 which were spent for Repairs and Renewals during the year.

OR

- 1 By considering Trial Balance and additional information **20**
of The Roshani Electricity Company Ltd. prepare Final
Accounts for the year ending on 31-3-2018 by Double
Account System :

Debit Balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Fuel Oil	18,75,000	Share Capital	60,00,000
Labour	24,00,000	10% Debentures	45,00,000
Salary for Electricity generation	8,25,000	Creditors	5,25,000
Office Staff		Reserve Fund	15,00,000
Salary	3,00,000	Miscellaneous Income	90,000
Rent and Taxes	1,50,000	Meter Rent	4,50,000
Buildings	60,00,000	Net Revenue Account (Dt. 1.4.2017)	6,00,000
Plants	67,50,000	Share Transfer fees	15,000
Pillars	30,00,000	Depreciation Fund	39,75,000
Equipments–Tools	5,25,000	Repairs and Replacement Reserve	7,95,000
Transformers	15,00,000	Sale of Electricity :	
Meters	11,25,000	Domestic	63,75,000
Furnitures	9,00,000		

Reserve Fund		Commercial	46,50,000
Investments (10% interest)	15,00,000	Special Contract	22,50,000
Legal Expenses	75,000		
Cash on hand	1,50,000		
Cash at Bank	22,50,000		
Debtors	4,05,000		
Administrative Expenses	3,60,000		
Directors Fees	90,000		
Audit Fees	30,000		
Stores on hand	3,75,000		
Repairing expenses for plant	60,000		
Repairing expenses for Transformers	30,000		
Expenses paid in advance	75,000		
Public Lighting Expenses	9,00,000		
Repairing and Replacement Expenses	75,000		
	3,17,25,000		3,17,25,000

Additional Information :

- (1) Provision for Income Tax is to be made Rs. 4,50,000.
- (2) Depreciation is to be charged on the opening balance of the assets at the rate of 10%.

- (3) Provide Rs. 30,000 to repairs and replacement reserve.
- (4) Provision for Rs. 2,25,000 is to be made for Reserve Fund.
- (5) Increase in Share Capital and Assets during the year :
(i)	Share Capital	Rs. 15,00,000
(ii)	Buildings	Rs. 7,50,000
(iii)	Plants	Rs. 18,00,000
(iv)	Pillars	Rs. 3,75,000
(v)	Equipments – Tools	Rs. 75,000

2 Shree Labh Corporation had 9% Bonds of Gujarat **20**

Government having the face value of Rs. 4,00,000 and cost value of Rs. 3,80,000 as on 1-4-2017. Interest is paid on 30th June and 31st December.

Following transactions of 9% Bonds of Gujarat Government were incurred during the year ending on 31-3-2018 :

Date	Face Value Rs.	Price Rs.	Remarks
1-8-2017	4,00,000	96	Cum-interest purchase
1-9-2017	2,40,000	95	Ex-interest sale
1-12-2017	3,20,000	97	Ex-interest purchase
1-3-2018	2,00,000	101	Cum-interest sale

Brokerage is calculated at 1% on market value in each transaction of purchase and sales. Stock is valued as per FIFO method.

Prepare 9% Bonds of Gujarat Government A/c for the year ending on 31-3-2018 in the books of Shree Labh Corporation.

OR

- 2** Shree Shubh Corporation held 7% Gujarat Government's securities on 1-4-2017. Its book value is 20% more than its face value. Interest is paid every six months on 30th June and 31st December. Brokerage is calculated at 0.5% on each transaction. Brokerage is calculated on market price. **20**

The following transactions took place for the year ended on 31-3-2018 :

Date	Face Value Rs.	Price Rs.	Remarks
1-4-2017	44,000	105	Cum-interest purchase
31-8-2017	30,000	102	Ex-interest purchase
30-11-2017	60,000	110	Ex-interest sale
31-3-2018	80,000	111	Cum-interest sale

Closing stock is valued as per LIFO method. The market price of the Gujarat Government's Securities was Rs. 111 on 31-3-2018.

On 31-3-2017 accrued interest Rs. 4,200 was credited.

Prepare 7% Gujarat Government's Securities account for the year ending on 31-3-2018.

- 3** On 30-11-2017, a fire took place in the godown of Suraj Traders. All the stock of goods was destroyed. A policy of fire claim of Rs. 1,00,000 was taken by them. From the following information calculate the amount of fire claim : **15**

Particulars	Year			
	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
Opening Stock	1,05,600	88,000	70,400	52,800
Sales	4,80,000	5,20,000	5,60,000	—
Purchases	3,20,000	2,96,000	4,32,000	—

Additional Information :

- (1) The stock is always valued at 10% more than the cost.
- (2) In the year 2017-18 in comparison of the year 2016-17 net sales increases by 11%.
- (3) In the year 2017-18 in comparison of the year 2016-17 net purchases increases by 8%.
- (4) The gross profit rate for the year 2017-18 will be calculated by average gross profit rate of the last three years.

OR

3 Mohit Ltd. provides the following particulars : **15**

Equity share capital

(shares of Rs. 100 each)Rs. 5,00,000

8% DebenturesRs. 1,50,000

Selling price per unitRs. 12

Variable cost per unit.....Rs. 8

Fixed ExpensesRs. 25,000

Rate of Income Tax50%

At present, the company sells 15,000 units and the sales will increase upto 25,000 units.

Calculate in both the circumstances :

- (1) Operating Leverage
- (2) Financial Leverage
- (3) Combined Leverage
- (4) Earnings per share

4 Write short notes : (any **three**)

15

- (1) Flexible Dividend Policy
- (2) Importance of Leverage
- (3) Factors affecting dividend policy.
- (4) Gordon Model of dividend.
- (5) Earning per share
- (6) Constraints on paying dividend.